

SANAT EĞİTİMİNDE BİR PROGRAM ÖNERİSİ: GALERİ EĞİTİMİ PROGRAMI*

Reyhan DEMİR**

Özet

Müzeler ve Sanat Galerileri, imgelem ve duyguların geliştirilmesi için etkin öğrenme yoluyla kavramları eğlenceli biçimde kullanma olanağı sağlar. Günümüzde müze ve galeriler, eğitim alanında devletin aydınlatıcı sunumunun temel bir aracı olarak kabul edilmektedir. Bu sunumlar, çeşitli yöntemlerle basitten bileşiğe tekrarlanarak, toplumu bazen eğlendirerek, bazen zorlayarak ciddi ve örnek sergilerle tekrar müze ve galerilere çekip, ziyaret etmeyi bir gelenek haline getirerek geliştirir. Bu amaçların göz önünde bulundurulduğu bir Galeri Eğitimi Programının, bireylerin sanatsal gelişimleri üzerinde olumlu etkilere yol açabileceği düşüncesinden yola çıkarak; Galeri Eğitim Programı Uygulamasının sanat eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkileri saptanmaya çalışılmıştır.

Bu amaçla İzmir ilindeki bazı İlk ve Orta Öğretim kurumlarındaki 500 öğrenciye anket uygulanmıştır. Sonuçlar değerlendirildikten sonra 50 kişilik deney grubuna 2 yıllık bir süre içinde Galeri Eğitimi Programı uygulanmıştır. Program sonucunda anket tekrar uygulanarak verilerin analizinde Statistical Packages for Social Sciences (SPSS) programı ve “t” istatistiği kullanılmıştır. Bulgulara göre; ön anket ve son anket arasındaki fark anlamlıdır.

Anahtar sözcükler: Sanat galerisi, müze, müze ve galeri eğitimi, sanat eğitimi, Galeri Eğitimi Programı.

Abstract

Museums and Art Galleries provide creative ways of using concepts through active learning so as to improve imaginations and emotions. Today, museums and art galleries are considered official instruments of governments in the field of education. These instruments are sometimes put into order from the simplest to the most sophisticated to entertain the society. They sometimes force people’s minds by presenting serious exhibitions. Art galleries aim at attracting more people and making more visitors come to such art exhibitions. Owing to the positive impact of Gallery Education Program upon the artistic development of an individual, it has been aimed to find out the effects of Gallery Education Program practices on the students studying art.

For this reason, 500 hundred students from various elementary and secondary schools in İzmir were given a questionnaire. An experiment group of 50 students was involved in Gallery Education Program practices for two years after the results of the questionnaire were received. The questionnaire was re-distributed at the end of the program and the results were analyzed via Statistical Packages for Social Sciences (SPSS) and “t” statistics. According to the results, the difference between pre- questionnaire and post- questionnaire was significant.

Key words: Art gallery museum, museum and art gallery education, art education, Gallery Education Program.

* Araştırmadaki yöntem, bulgular ve istatistiksel veriler, yazarın, Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü’nde kabul edilen, “Galericilik ve Sanat Eğitimi” adlı yüksek lisans tezinden alınmıştır.

Yazışma adresi: ** Reyhan Demir, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, reyhandemir@yahoo.com.

Türkiye’de 1940 ve 1950’lerde sanat üretiminin artmasıyla birlikte, üreten durumunda bulunan sanatçının yapıtının tanıtımını yapacak, sergileyecek, satacak ve piyasa ortamını ayakta tutacak kurumlara, galerilere ihtiyaç duyulmaya başlanmıştır. Sanat galerilerinin açılmaya başladığı yıllara kadar sanatçılar eserlerini galeri niteliğinden uzak salonlarda sergilemişler, satış olanağı bulamamışlar ve bireysel eğilimlerine göre farklı gruplarda yer almışlardır.

Tansuğ (1996:218-221), Çağdaş Türk Sanatı akışı içinde yer edinmiş sanatçıların, devlet sergileriyle gündeme gelişini, 1970’li yıllara kadar sanat galerilerinin kurulmamasına bağlamıştır. Özel sanat galerilerinin böyle çok geç denilebilecek bir tarihte işe koyulmaları, eski ustaların genç üslûp çabalarını hem kaynaştırmış, hem de piyasa koşullarının zorlandığı karmaşalara yol açmıştır. Şüphesiz serbest bir galeri faaliyetinin en azından Cumhuriyet döneminin başlangıcından bu yana işlerlik kazanması, üslûp gelişmelerinin çok daha sistemli bir biçimde izlenmesini sağlayabilirdi. Çünkü gelişmeler karşılıklı etkileşimler ve bunlara gösterilen tepki sorunlarıyla oluşan eleştirilere yol açarak çok daha sağlam bir temel kazanabilirdi. Yıllık büyük sergiyle sağlanan devlet desteği büyük bir anlam taşımakla birlikte özel galeri ve satış olgusuna sıkıca bağlı bulunan asıl gelişme dinamiklerinden yoksunluk, Çağdaş Türk Resmi’nin büyük şanssızlığı olmuştur.

1955’ten 1970’li yıllara kadar olan dönemde, özel galericilik alanındaki boşluğu devlet galerileri ve yabancı kültür merkezlerinin bünyelerinde olan sanat galerileri kapatmaya çalışmışlardır. 1980’li yıllardan sonra iletişimin hızlı bir şekilde ilerlemesi ve medyanın teknolojik gelişmelere ayak uydurmasıyla farklı düşünce ve yorumların özgürce yaratıldığı bir ortama girilmiş oldu. Bu ortama bağlı olarak sanatsal birikim arttı, çağdaş sanat gelişmeye başladı. Özel galerilerin de bu yıllarda patlama denilecek bir düzeyde art arda açılmasıyla resim piyasası gelişmeye başladı.

Galerilerin ortaya çıkmasıyla beliren bazı sorunların yanı sıra; genç kuşak sanatçıları için oluşan bu yeni ortamda, araştırma olanakları artarak, izleyici halkın sanata ve sanatçıya ilgisi olumlu boyutlara vardı ve sanatçılar uluslar arası bir açılıma gitmeye başladılar. Galerilerin sanat piyasası danışmanlık ve sanat koruyuculuğu yapmalarının yanında önemli bir işlevleri vardır ki; ülkemizde bu konu üzerine ancak son yıllarda durulmaya başlanılmıştır.

Tunalı (1982:34), galerilerin etkileri hakkında şunları söyler:

“Galerilerin önemli etkilerinden biri de bilinçli ve isteyerek olmasa bile kendiliğinden yaygın bir sanat işlevini başlatmış olmalarıdır. Halktan kişilerin galeriye gelerek sanat yapıtları ile karşılaşmaları giderek bir alışkanlık hâlini aldığında, kendiliğinden bir sanat kültürü de doğmuş olur. Galerilerin bu yolla yaptıkları katkı hiç de yadsınamaz.”

Batılı ülkelerde müze ve galeri eğitiminin 19. yy. başlarından itibaren etkinlik göstermeye başladığı görülmektedir. Bu oluşum ülkemizde etkisini birkaç müze ve galeri dışında gösterememiştir. Müzelerde, galerilerde, tiyatrolarda ve kitaplıklarda; yolsuzluklardan, gerilim ve olumsuzluklardan arınmış, evrensel dünya saygınlığında eserler olduğu ve bunlar alıcı ile birleştiği sürece toplumumuz çağdaş kitle kültürüne

ulaşacaktır. “Müze ve galeri eğitimi artık müze ve galeri dünyasında iyi yönetilen bütün kurumların yaşamsal ve ayrılmaz bir parçası ve eğitim alanında da devletin aydınlatıcı sunumunun temel bir yönü olarak kabul edilmektedir.” (Hooper-Greenhill, 1999:89).

Çakalöz; müzelerinde, galerilerinde, tiyatrolarında ve kitaplıklarında düzeyli sanat yapıtlarını göre göre insanımız her türlü yolsuzluklardan, gerilimlerden, uyumsuzluklardan arınacak, bu yöntemle ve bu boyutuyla evrensel dünya saygınlığında, tüm bu erdemlere ve niteliklere taşınmış insanımızdan oluşacak bir toplum yapısıyla tabanlı çağdaş ulus olarak asıl yerimizi alacağız derken, müze ve galeri eğitiminin önemini ortaya koymuştur.

Ülkemizde galericilik son 15 yıldır örgütlenme çabaları içine girebilmiştir ve henüz çok gençtir, malî desteklerden yoksundur, profesyonelleşememiştir. Bu nedenle galeri yöneticisi kadrosu da oturmamıştır. Yapılan anketler sonucunda (Demir, 2002) galeri yöneticisi statüsündeki kişilerin eğitim durumlarına bakıldığında, profesyonel yönetici oranı oldukça düşüktür. Ayrıca galerilerin eğitimsel işlevleri ve bu yöndeki çalışmaları incelendiğinde; durumun oldukça geride kalmış olduğu görülür.

Atagök (1982:30-31) çağdaş sanat müzeleri ve kültür merkezlerinin, sanatın oluşması ve yönlenmesinde, araştırmacı, toplayıcı, değerlendirici, tanıtıcı, eğitici, yansıtıcı ve aracı olarak bilinçli ve yaratıcı bir doğrultuda çalıştıklarını, gelişimini izledikleri sanatçıları toplu, günün sanatçılarını etkilemiş sanatçıları retrospektif, araştırmalarını sürdüren ve sanatçılığını kanıtlamış sanatçıları kişisel sergilerle topluma sunarak, yarışmalar açıp ödüller verip yapıtlarını satın alarak değerlerini ortaya çıkardıklarını, günün ve yarının sanatının yönlenmesine yardımcı olduklarını vurgulamıştır. Ona göre bu işlevlerini sürdürürlerken yalnız değildirler; eleştirmen, galeri yöneticileri, sanat koleksiyoncuları ile çalışır, onlarla diyalog kurar, sağlıklı bir sanat ortamının oluşmasını sağlarlar. Sonuçta müze-toplum-sanatçı ilişkileri, çeşitli yöntemlerle basitten bileşiğe tekrarlanarak, toplumu bazen eğlendirerek, bazen zorlayarak ciddi ve örnek sergilerle tekrar tekrar müzeye çekerek ve müzeyi ziyaret etmeyi bir gelenek hâline getirerek gelişir.

Galeri eğitimi, kuşkusuz müze eğitimi ile birlikte ele alınmalıdır. Batılı ülkelerde müzelerin etkinlikleri şu şekilde çok yönlülük göstermektedir; uygulamalı konferanslar, öğretmenler için danışmanlık dersleri plânlaması, bireysel öğrenim için yazılı ya da görsel malzemelerin sağlanması, ödünç verme hizmetleri, gezici sergiler, çocuklar ve yetişkinler için konferanslar, konuşmalar...vb. Ülkemizde Çağdaş Sanat Müzesi'nin gerekliliği her defasında belirtilirken; yapılan çalışmalar yanlış devlet politikaları yüzünden sonuçsuz kalmaktadır.

Galeri eğitimi programlarında; gezi-gözlem, sanat eseri inceleme, bellek eğitimi, psikolojik yöntem, drama, demonstrasyon, yaparak yaşayarak öğrenme, soru-cevap yöntemi, bireysel/grup çalışması, oyun yöntemi gibi yöntemler kullanılabilir. Bir eğitim politikası geliştirilmesi, daha düzenli ve plânlı bir yol izlenmesi açısından yardımcı olacaktır. Çalışmanın plânının hazırlanması, plâna uygun yönetilmesi ve değerlendirilmesi, sağlıklı bir çalışma yürütebilmenin koşuludur. Eğitim plânı şu aşamalardan oluşabilir:

1. **Aşama** Hazırlık
2. **Aşama** Ziyaret
3. **Aşama** İzleme-Uygulamalı Çalışmalar
4. **Aşama** Değerlendirme

Galerilerin genel ve eğitimsel işlevlerini şöyle sıralayabiliriz:

Galeri eğitimi öğrenme potansiyeli, imgelem ve duygular için aktif (etkin) öğrenme yoluyla bilgi ilişkili kavramları eğlenceli biçimde kullanma olanağı sağlar. Tunalı'ya (1982) göre de galerilerin eğitime ve sanat kültürü oluşmasına etkileri vardır. Galeriler bilinçli ve isteyerek olmasa da, kendiliğinden yaygın bir sanat eğitimi başlatırlar. Halktan kişilerin galerilere gelip sanat yapıtları ile karşılaşmaları giderek bir alışkanlık hâlini aldığıında kendiliğinden bir sanat kültürü de oluşmuş olur.

Etkileşimli sergiler bilimsel kavramları didaktik dersler kadar iyi öğretir. Galeriler yaşantısal öğrenmeyi ve aktif katılımı sağlar. Eğitimde aktif anlatım yöntemleri kullanılır. Sunulan öğrenme deneyimleri, sınıf ortamında sunulanları tanımlayıcı nitelikte tasarlanır. Ziyaretler öğrencilerin alternatif öğrenme yollarıyla karşılaşmasını ve maddî kanıtlar ile aktif biçimde çalışma fırsatı bulmalarını sağlar. Bu yüzden güdüleyici ve uyarıcıdır. “Bazı çocuklar için bu durum daha formal olan sınıf ortamında pek görülmeyen yetenek ve becerileri göstermesini sağlayabilir. Bütün çocuklar için yeni bir yere gitmek, yeni insanlarla tanışmak, bilgi toplamada yeni yaklaşımları denemek ve gerçek şeylerle karşılaşmak güdüleyici ve uyarıcı olabilir, okulda edindikleri bilgileri bir bakış açısına yerleştirebilirler.”(Hooper-Greenhill, 1999:175).

Öğrenciler öğretim sürecini eğlenceli bulduklarında, öğrenme daha etkili olacaktır. Öğrenim sözel betimlemenin yanında gerçek incelemeye, görmeye, dokunmaya dayanacağından, belleğe sürekli nitelenen sözel şeylerin yerleşmesinden daha kolay ve hızlı olacaktır. Manen büyüyen, çoğalan, ufku genişleyen ve dünyaya bakışı derinlemesine anlam kazanan izleyici olur. Akıl yürütmeye dayalı tartışma ortamı yaratır, deneyimleri içselleştirir ve bunlardan kişisel bakış açılarına gidebilmeyi sağlar. “Koleksiyonlar farklı yaşam biçimlerine perspektifler açabilirler ve ortak sorunlara farklı çözümler getirebilir.”(Hooper-Greenhill, 1999:166). Müze ve galeri eğitimi geçmişle duygusal ve düşsel bağlar kurmayı yönlendirir.

Araştırmada “Galeri eğitimi programının sanat eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkileri” problemi ele alınarak şu alt problemlere yanıt aranmaya çalışılmıştır:

- 1- Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin, “sanat tarihi, sanatçı, sanat eseri” vb. kavramlar hakkındaki bilgi edinme süreçlerine etkileri nelerdir?
- 2- Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerdeki sanatsal etkinliklere ilgi duyma ve katılmalarına yönelik tutumlarına etkileri nelerdir?
- 3- Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin sanatsal çalışmalarda kendini ifade edebilmelerine yönelik etkileri nelerdir?
- 4- Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin sanatsal bakış açısı kazanmalarına yönelik tutumlarına etkileri nelerdir?

Araştırma, “Müze ve Galeri Eğitimi” konu başlığı altında toplansa da, çalışmalar sergilemelerin çeşitliliği ve güncelliğine dikkat edilerek ağırlıklı olarak galerilerde yürütülmüştür. Çalışma alanları seçilirken, deneklerin katılım şartları göz önünde bulundurulmuş ve merkezî alanlar seçilmiştir. Bunlar da araştırmanın sınırlılıklarıdır.

Yöntem

Araştırmanın evrenini İzmir ili içerisinde bulunan 12 İlk ve Orta Öğretim Okulunda öğrenim gören 500 öğrenci oluşturmuş, bu evrenden araştırmanın sınırlılıkları göz önünde bulundurularak 50 kişilik bir deney grubu seçilmiştir. Deney grubuna, geliştirilen eğitim programı, 2 yıllık bir süre içinde uygulanmıştır. Çalışmaya başlamadan önce veri toplama aracı olarak güvenilirliği kabul edilmiş literatür taraması ile oluşturulan anket uygulanmıştır. Program tamamlandıktan sonra anket tekrar uygulanmış ve ön test son test verilerin analizinde “Statistical Packages for Social Sciences” (SPSS) programı ve “t” istatistiği kullanılmıştır.

Eğitim programının uygulanması sırasında deneklerin çalışmaları her uygulama sonucunda incelendiği gibi, çeşitli aralıklarla karşılaştırmalar yapmak üzere tekrar incelenmeye alınmıştır. Deneklerin genel gelişim düzeylerine bakıldığında “gerçeklik” (gruplaşma) evresi içinde oldukları görülmüştür. Bu evreye göre deneklerin ayrıntıya ilgili, gerçeğe yakın renkler ve çizgiler kullandıkları ve çalışmalarında cesaretli olmadıkları için kendilerini anlatmada güçlük çektikleri görülmüştür. Böyle bir geçiş döneminde, çalışma ortamını onlara hazırlamak, onları teşvik etmek ve destekleyici yönde davranışlar içinde bulunmak yararlı olmuştur. Bu gelişim evresinde bulunan deneklerin böyle bir çalışma programıyla sıkıntıya düşmeden, eğlenceli, araştırma yaparak, sorgulayarak ve rahatça keşfederek çalışmalarını yürüttükleri gözlemlenmiştir. Denekler farklı sergilemeleri izleme, izledikleri eserleri, çeşitli çizim ve boyama teknikleriyle yorumlama olanağını da bulmuşlardır.

Eğitim programı uygulaması yapılırken deneklerle mekânlar içinde ve dışında çeşitli uygulamalı çalışmalar yapılmıştır. Öğrencilere galeri ve müze mekânları içinde sergilemeleri inceleyerek yorumlayarak çalışmalarında kullanılabilecekleri ifade edilmiştir. Öğrenciler galeri dışında, röprodüksiyon inceleme tekniği ve yorumlama çalışmaları yapmışlardır. Öğrencilere müze ve galerilerdeki sergilemeleri incelerlerken yol gösterebilecek şu sorular yöneltilmiştir;

- Bu sizce nedir? Neye benziyor olabilir?
- Nereden gelmiş olabilir?
- Gördüğünüz şey size neyi anlatıyor?
- Eser kime aittir?
- Eserde şekiller, renkler ve dokular nasıl kullanılmış?
- Eserdeki şekilleri ne durumda görüyorsunuz?
- Eser size neyi anımsatıyor?...vb.

Heykel, mozaik, çeşitli sütun başlıkları gibi tarihî eserlere dokunarak algıladıkları ve hissettiklerini kendi çalışmalarına aktarmaları ve yorumlamaları istenmiştir. Sanat eseri, röprodüksiyon inceleme,

yorumlama çalışmaları yapılırken öğrencilere sanat eseri, sanatçısı ve sanat eserinin yapıldığı dönemdeki toplumsal, kültürel durum, sanat eserinin tekniği ve malzemesi hakkında genel bilgiler verilmiştir.

Örnek Çalışma – 1: “Devrim ERBİL kimdir?” konulu çalışmada, sanatçının eserlerinin bulunduğu mekâna ziyaretler düzenlenerek, öğrencilere sanatçının kimliği, sanatsal çalışmaları, sergilemede bulunan eserlerin teknikleri hakkında genel bilgiler verilmiştir. Baskı resimler öğrenciler tarafından incelenmiştir. İçlerinden seçilen bir eserin serbest malzeme ile yorumlanması istenmiştir. Çalışmalar tamamlandığında programa katılan öğrencilere anket çalışması uygulanmış, bunun yanı sıra çalışmaları da incelenerek değerlendirilmiştir.

Örnek Çalışma – 2: “Paul KLEE kimdir?” çalışmasında öğrencilere Paul KLEE'nin sanatçı kimliği, sanatsal çalışmaları, sanat eserinin yapıldığı dönemdeki toplumsal ve kültürel durum hakkında genel bilgiler verilmiştir. Örnek röprodüksiyonlar incelenmiştir. İçlerinden seçilen bir eserin yorumlanması istenmiştir.

Bulgular ve Yorum

Ortaya atılan problemlerin çözümlenebilmesi amacıyla Galerî Eğitim Programı Örnek Uygulama Çalışması hazırlanmıştır. Galerî eğitiminin sanat eğitimi alan öğrenciler üzerindeki etkilerini ölçmek amacıyla denekler, hem galerî içindeki çalışmalarıyla, hem de galerî dışında katıldıkları etkinliklere yaklaşımlarıyla değerlendirilmiştir.

Yapılan ön ve son anket çalışmasının “t” değerlerinin $p < 0,05$ 'te anlamlı olduğu görülmüştür.

Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin, “sanat tarihi, sanatçı, sanat eseri” vb. kavramlar hakkındaki bilgi edinme süreçlerine etkisi vardır ($t = -8.313$, $p < 0,05$).

Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerdeki sanatsal etkinliklere ilgi duyma ve katılmalarına yönelik tutumlarına etkisi vardır ($t = -6.661$, $p < 0,05$).

Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin sanatsal çalışmalarda kendini ifade edebilmelerine yönelik etkisi vardır ($t = -10.204$, $p < 0,05$).

Galerî Eğitimi Programının sanat eğitimi alan öğrencilerin sanatsal bakış açısı kazanmalarına yönelik tutumlarına etkisi vardır ($t = -10.204$, $p < 0,05$).

Denekler galerî eğitimi programındaki yöntem ve tekniklerle çalışma olanakları bulmuşlar, sanat tarihi hakkındaki bilgi edinme süreçlerini geliştirmişler, günümüz sanatını inceleme, takip etme ve karşılaştırma fırsatları bularak sanata ilgi düzeylerini geliştirebilmişlerdir.

Galerî eğitimine örnek olması ve böyle bir eğitim programı ile kazandırılacak noktaların belirlenmesi amacıyla düzenlenen galerî eğitim programında;

Sanat tarihi hakkındaki bilgiler, formal olan sınıf ortamının yerine galerî ortamında verildiğinden uyarıcı ve kalıcı olmuş, denekler için güdüleyici bir ortam yaratılmıştır.

Denekler sadece sözel betimleme almamışlar, görerek, inceleyerek hatta dokunarak pekiştirme olanağı bulmuşlar, sanata karşı ilgi duyma sürecine girebilmişlerdir. Deneklerin sanata karşı kişisel bakış açılarının geliştiği ve akıl yürütmeye dayalı aktif bir tartışma ortamı hazırlayabildikleri görülmüştür.

Programda deneklerin izlenen eserlerdeki toplumsal olaylara ve farklı yaşam biçimlerine karşı ilgi duydukları, yeni perspektifler açabildikleri ve bunlara karşı eleştiriler ve farklı çözüm önerileri getirebildikleri görülmüştür.

Deneklerde yorum yapma gücünün geliştiği görülmüştür. Deneklerin farklı sanatsal becerileri kazandıkları ya da becerilerini geliştirdikleri görülmüştür.

Deneklerin resimlerinde kompozisyon kurulması, bütünü görebilme, ayrıntıyı izleyebilme ve ayırt edebilme, farklı renk armonilerini kullanabilme,...vb. öğelerin geliştiği gözlemlenmiştir.

Denekler bu eğitim programıyla, galerilerin sanat eğitimi süreçlerinde etkili olduklarının ayırdına varabilmişlerdir. Galeri Eğitim Programı Örnek Uygulama Çalışmasıyla deneklerin program başında belirlenen hedeflerdeki davranış ve tutumları işlevselleştirebildikleri (uygulamaya geçirebildikleri) görülmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Galerye eğitimi bir süreç gerektirir, programın bireylerde yaptığı etkiler, programın işleyişi devam ettikçe zaman içinde kendiliğinden ortaya çıkacaktır. Toplumumuzun içinde bulunduğu durum düşünüldüğünde, böyle özelliklere sahip bireylere olan ihtiyaç oldukça belirgin düzeydedir. Böyle eğitim programları oldukça ve bu programların sürekliliği sağlandıkça; toplumun kültür düzeyi sürekli gelişecek ve bireyler dinamik deneyimlere katılım sağlayan istekli ve aktif duruma geleceklerdir.

Galerye tüm kaygılarını bir yana bırakıp, sanat piyasasının genel durumunu geliştirici, düzenleyici, ileriye taşıyıcı tutumları göstermelidirler. Toplumun sanata ve sanat piyasası oluşumlarına bakış açılarını geliştirici bir dizi çalışmalar yapılmalı, toplumumuzun bu yolda eğitilmesi amaç edinilmelidir. Bu ilişkiler bütünü sağlanmadıkça ve zincirin halkaları sürekli koptukça, toplumumuzun çağdaşlık düzeyinde bir yerlere varabileceği yaklaşımı çok iyimser bir görüş olur. Toplumumuzun içinde bulunduğu sanatsal ve kültürel sorunların, sadece geçmişle bağlantı kurularak ve geçmiş değerler incelenerek aşılabilmesi mümkün değildir. Bu sorunların çözümü; bilim ve kültürel değerler ve onların göstergeleri durumundaki eğitim ve sanat olgularının ülkemizdeki yerlerinin saptanmasıyla bulunabilir.

Unutulmaması gereken nokta şudur; toplumsal gelişimi sağlamada eğitim ve sanatın etkisi çok büyüktür. Sanatsal gelişmeleri izleyemeyen, bunlar arasında bağlar kuramayan eğitimcilerin, eğitim sistemine hiçbir etkisi olamaz. Eğitim sistemimizde köklü bir değişikliğin ve ilerlemenin gerekliliği sürekli vurgulanmaktadır. Sanat eğitiminin bireylerin eğitilmesinde çok önemli bir yerde olduğu bilindiğine göre, sanat eğitimi programlarının, sanat eğitimcilerin ve tüm bunların genel yapılarındaki eksikliklerin giderilmesi gereklidir.

Farklı üniversitelerin aynı alanlarında okutulan derslerdeki içerik farklılıkları, yetiştirilen sanat eğitimcilerinin, birbirleriyle bağlantılı olmayan etkinlik ve süreçler ortaya çıkarmalarına neden olmaktadır. Bu da birbiriyle bağlantılı olmayan bir eğitim sistemi oluşmasına sebep olur. Üniversitelerin bu durumu engellemek amacıyla ortak bir program yürütmeleri gerekmektedir.

Millî Eğitim Bakanlığının sanat eğitimiyle ve sanatsal etkinliklerle ilgili özel birimleri ve bu birimlerde danışmanlık görevini üstlenebilecek kişileri bulundurması gereklidir. Böylece eğitim programlarındaki eksikliklerin oluşması engellenir ve içerik bakımından farklılıklar yaratılmamış olur.

Okullarımızda sanat eğitimi derslerinin amaçlarına uygun çalışmalar yapılabilecek ortamlarının hazırlanması şarttır. Ayrıca ders saatlerinin azlığı da bir sorun olarak karşımıza çıkar.

Sonuç olarak; yapılan galeri eğitimi programıyla, bireylerin istenilen hedeflere ulaştıklarının görülmesiyle, okullarda böyle uygulamaların ve etkinliklerin düzenlenmesinin, bireylerin gelişimleri açısından yararlı olacağı düşünülmektedir. Galeriler-okullar ve müzelerin ortak yürütecekleri çalışmalarla; öncelikle bireylerden başlanarak zamanla bu etkinliklerin bir gelenek hâline gelmesi sağlanacak ve bu durum toplumumuzda yaygınlaşan ve gelişen bir sanat ortamı yaratılmasını sağlayacaktır. Bugün, içinde bulunduğumuz sanat ortamı ancak o zaman gelişmeye başlayacaktır. Gelecekte görmek istediğimiz bu ortamı oluşturma, biz eğitimcilerden başlayarak, sanatçı, bilim adamı ve toplumdaki her bireyin üzerine düşen büyük bir sorumluluktur.

Kaynaklar

Atagök, T. (1982). Türk Resminin Genel Görünümü ve Galerilerimiz. *Hürriyet Gösteri Dergisi*.

Sayı: 8.

Çakalöz, O.Z. Elimizi Çabuk Tutmak Zorundayız. *Gösteri Dergisi*. Sayı: 24.

Demir, R. (2002). *Galericilik ve Sanat Eğitimi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. İzmir: D Ü Eğitim Bilimleri Enstitüsü.

Hooper-Greenhill, E. (1999). *Müze ve Galeri Eğitimi*. Çev.: M. Örgü Evren ve Gül Kapçı.

Ankara: A.Ü. Çocuk Kül. Arş. ve Uygulama Merkezi Yayınları.

İyem, N. (1981). Galerilerin Yararı. *Hürriyet Gösteri Dergisi*. sayı: 6.

Tansuğ, S. (1996). *Çağdaş Türk Sanatı*. İstanbul: Remzi Kitabevi.

Tunalı, İ. (1982). Türk Resminin Genel Görünümü ve Galerilerimiz. *Hürriyet Gösteri Dergisi*.

Sayı: 8.

Summary

A SUGGESTED PROGRAMME FOR ART EDUCATION: GALLERY EDUCATION PROGRAM

Reyhan DEMİR*

With the rapid growth of information and the ability of the media to cope with these new technologies in the 1980s artistic aggregation increased and the modern art has started to develop. As the private galleries have been booming within the same years, the market of fine arts has also developed. Galleries have another important function rather than counseling in the art market and protecting the art. This function has only recently been emphasized in our country. As the public visits to museums and galleries get intense and become a habit; an art culture is born spontaneously.

Contemporary art museums, galleries and cultural centers should work consciously and creatively in an explorative, evaluative, introductory, educative, reflective and meditative direction. They present the artists whom they follow their evolution collectively, the artists who affected the recent ones retrospectively and the artists who proved their artistic skills and who keep on research individually; and they also start contests, give prizes or buy their pieces to appreciate the artists. They also help to direct the contemporary and future art. While they keep on with those functions; they also work together with critiques, gallery directors, art collectors and curators to establish a healthy art ambience. As a result, museum/gallery-art-society interrelations repeat in different techniques from simple to compound ones do sometimes cheer up the society, sometimes push it hard with serious and unique exhibitions and make people come to the museums and make museum visits a habit.

Establishing an education policy on gallery education programs will be helpful to follow a more ordinary and planned path. The conditions to execute a healthy work are to establish the working plan and to evaluate and to guide the works according to that plan. The education plan can be formed from these processes: preparation, visit, practical/watching applications and evaluation. In gallery education programs; tour-observation, examination of the art piece, memory education, psychological method, drama, demonstration, learning through doing and living, ask-answer method, individual or group work and game methods can be used. Presented education experiences should be drafted to describe the ones presented within the classroom. Visits will provide the students to face with alternative learning methods and work actively with material proofs. Therefore, it is motivating and stimulating. Education will be based on real observation, exploration, seeing and touching; and will be faster and easier to store the knowledge to the memory than the verbal materials

Address for correspondence: * Reyhan Demir, Dokuz Eylül Üniversitesi Buca Eğitim Fakültesi
Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü, reyhandemir@yahoo.com.

Whether the name of this article and the research is named under “Museum and Gallery Education”; the works have been done in the galleries regarding the variety and actuality of exhibitions. While choosing the working areas; test subjects’ participation conditions have been emphasized and central areas have been chosen. To solve the problems put forward in the research; Gallery Education Program Sample Application Work has been prepared. To measure the effect of gallery education on art students; test subjects have been evaluated both with their inside/outside gallery works. As a result of the research; it is seen that the pre and post questionnaire work’s “t” values are meaningful at $<0, 05$. It is seen that the individuals have reached the goals with the proposed gallery education program. So; it is regarded as important to organize such applications and activities at the schools for the development of individuals. So, through cooperative works of galleries, schools and museums; starting from the individuals these activities will become a tradition by time and therefore will establish a developing and increasing art atmosphere within our country.